

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

HANGİ MESLEK HANGİ DEĞER?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi mesleki değerlerinin farkına varır. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Tahta kalem 4- Renkli/Beyaz kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlikten önce meslek değerleri kartları hazırlanmalıdır. 2- Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır. <i>"Merhaba öğrencilerim bugün mesleki değerleri öğreneceksiniz, biliyorsanız da pekiştireceğiniz eğlenceli bir etkinlik yapacağız!"</i> Mesleki değer denildiğinde öğrencilerin aklına neler geldiği ile ilgili 2-3 dakika beyin fırtınası yaptırılır. Uygulayıcı tarafından tahta kalemiyle, tahta ikiye bölünür. Beyin fırtınası sırasında öğrencilerin söyledikleri uygulayıcı tarafından tahtanın sol tarafına yazılır. Beyin fırtınasından sonra şu açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, mesleki değer denilince aklınıza ilk gelen çağrışımların hepsini tahtaya yazdık. Şimdi sizlere mesleki değerlerin aslında ne olduğundan bahsedeceğim. Mesleki değerler sizler için bir mesleği değerli kılan özelliklerdir. Bu değerler kişiden kişiye değişebilir. Bir mesleğin en cazip yanı biriniz için o meslekten elde ettiğiniz yüksek kazanç, başka biriniz için güvence, başka biriniz için o mesleğin sahip olunan yeteneği kullanmaya olanak tanınması, diğer biriniz için ise mesleğin toplumsal saygınlığı olabilir. Değerlerle ilgi ve ihtiyaç kavramları arasında yakın ilişkiler vardır. Bu kavramlar zaman zaman birbirinin yerine kullanılmakla birlikte temelde aralarında ince bir ayrım vardır. İhtiyaçlar bizi eksikliği duyulan şeyi elde etmek için harekete geçirirler. İlgiler ise bir aktivitenin özünden elde edilen doyumdur. Her ne kadar içinde bulunduğumuz beklentilerden ve kurallardan etkilense de, hoşlanma veya hoşlanmama biçiminde</i>

Süreç (Uygulama Basamakları)

ortaya çıkan ilgilerimiz önemli oranda kişisel tercihlerimizi yansıtır. Değerler ise ulaşmayı istediğimiz hedeflere ve ideallere attığımız önemdir.”

4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak incelemeleri için 10 dakika süre verilir.
5. Önceden hazırlanan meslek kartlarını eline alan uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki yönerge açıklanır.

“Elimde görmüş olduğunuz bu kartlarda on altı meslek grubuna yer verdim. Bu kartları seçmek için gönüllü olarak teker teker tahtaya çıkacaksınız. Ardından tahtaya çıkan kişinin çektiği meslek kartındaki meslek sahibinin, sizlere vermiş olduğum Çalışma Yaprağı-1’deki meslek değerlerinden hangilerini göz önüne alarak mesleğini seçmiş olabileceğini tahmin etmenizi istiyorum.”

6. Seçilen meslekler ve öğrencilerin geribildirimleriyle ifade edilen meslek değerleri tahtanın boş bırakılmış olan sağ kısmına yazılır. Daha sonra bu geribildirimler üstünde sınıfta öğrencilerle tartışılır.
7. Ardından öğrencilere aşağıdaki soru yöneltilir.

“Sizce bu meslek değerleri solda yazmış olduğumuz meslek değerleri ile örtüşüyor mu?”

8. Verilen cevaplar doğrultusunda aşağıdaki açıklama yapılır.

“Bugün öğrendiğiniz meslek değerleri bir mesleği seçmenizde en az ilgi ve yetenekleriniz kadar önemlidir. Mesleğinizi değiştirme şansınız olabileceği gibi hiç değiştirmeden de devam edebilirsiniz. Ancak bilmenizi istediğim, her iki şekilde de meslek seçimlerinizde değerlerinizi de göz önüne almanız gerektiğidir. Meslek değerlerinizi dikkate aldığınızda mesleğinizden aldığınız doyum ve keyif de artacaktır.”

9. Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir.

- Bugün öğrendiğiniz meslek değerleri sizlerde nasıl bir farkındalık oluşturdu?
- Daha önce bu değerleri duymuş muydunuz?
- Meslekler ile değerler arasında bir ilişki olabileceğini daha önce düşünmüş müydünüz?

10. Tartışma sorularından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

“Bugün sizlerle meslek değerleri hakkında konuştuk ve paylaşımlarda bulunduk. Sizlerden istediğim, bir sonraki hafta kendi meslek değerleriniz hakkında düşünüp bunları not ederek derse gelmeniz. Gelecek hafta sizlerin meslek değerleri üzerine konuşacağız.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Bir sonraki hafta öğrencilerden bu etkinlikte öğrendikleri değerlerden başka meslek değerlerinin de olup olmadığını araştırıp gelmeleri istenebilir.
2. Bir sonraki hafta için öğrencilerden kendi meslek değerleri üstüne düşünüp gelmelerini isteyerek sonraki haftaya bir ön hazırlık yapılabilir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-2'deki meslek değerleri öğretmen tarafından küçük kartlara tek tek yazılarak hazırlanmalıdır. Kartların hazırlanmasında ilgi çekmesi adına renkli kâğıtlar kullanılabilir.
2. Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Gerekliyse ek okuma süresi verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1'

Meslek Değerleri

1. **Ekonomik Kazanç:** Çok para kazanma ve yüksek hayat standardında yaşama.
2. **Toplumsal Saygınlık:** Toplumda saygın bir yer edinme, yaptıklarından ötürü onurlandırılma.
3. **Sosyal Güvence:** İşsiz kalmama veya gelecekte kendini güvende hissedecek bir gelire veya emeklilik gibi olanaklara sahip olma.
4. **Güvenlik:** İşin tehlikelerden uzak, güvenli ortam ve koşullarda yapılması.
5. **Meslekte İlerleme:** Bilgi ve becerileri geliştirerek meslekte ilerleme olanakları bulma.
6. **Yetenekleri Kullanma:** Bireyin sahip olduğu yetenek ve becerileri işinde kullanabilme olanağı bulma.
7. **Yaratıcılık:** İşin yeniliklere açık olması, özgün şeyler ve düşünceler keşfetme, tasarlama ve bunları uygulayabilme olanağı tanınması.
8. **Bağımsızlık:** Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı olmadan istediği gibi yapabilme.
9. **Güç ve Otorite-Liderlik:** Başkalarını yönetecek ve denetleyecek bir konumda olma.
10. **Risk Alma:** İşin bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç elde etme veya daha üst düzeydeki yerlere gelme olanağı tanınması.
11. **Rekabet:** İşin yarışarak başkalarından üstün olduğunu kanıtlama olanağı tanınması.
12. **İkna:** İşin başkalarını ikna edip, onları etkileyerek belli eylemlere yönlendirmeye olanağı tanınması.
13. **Değişiklik:** İşlerin çeşitli olması, sıkça değişik görev ve etkinlikler yapabilme olanağı tanınması.
14. **Düzenlilik:** Çalışma saatlerinin ve yapılan işlerin rutin ve düzenli olması.
15. **Seyahat:** İşin sıkça seyahat etme gerektirmesi.
16. **Sorumluluk Alma:** İşin önemli oranda sorumluluk üstlenmeyi gerektirmesi.
17. **İş birliği:** İşin başkalarıyla iş birliği yapma ve sorumluluğu onlarla paylaşma olanağı tanınması.
18. **Takım Çalışması:** İşin ekip hâlinde çalışmayı gerektirmesi.
19. **Yalnız Çalışma:** İşin yalnız başına çalışmayı gerektirmesi.
20. **Arkadaşlık:** İş arkadaşlarıyla dostane ilişkilerin olduğu bir işte çalışma.
21. **Esnek Çalışma Saatleri:** Çalışma saatlerini bireyin kendisinin belirleyebilmesi, gerektiğinde ofise gelmeden de çalışma imkanının olması.

22. **Tanınma:** Çevresinde bilinen bir kişi olma, adını duyurma.
23. **Yardım:** İşin icrasının insanlarla ilişki kurmayı ve onlara yardım etmeyi gerektirmesi.
24. **Estetik:** İşin icrasının güzeli bulma ya da yapma faaliyetlerinde bulunmayı gerektirmesi.
25. **Özel Yaşam:** İşin kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanınması.
26. **İş Sükûneti:** İşin sakin ve huzurlu bir ortamda gerginlikten uzak icra edilmesi.
27. **Değerlerle Uyuşum:** Yapılan işin, bireyin inanç, değer ve düşünceleriyle uyuşması.
28. **Yenilik:** İşin yeniliklere açık olması, kendini güncelleyebilmesi.
29. **Macera:** İşin tehlikeli, ilginç ve çetrefilli durumlara karşılaşılabileceği olanağı tanınması.
30. **Üniforma Giyme:** Üniforma giyilen bir iş sahibi olmak (Subaylık, hakimlik, doktorluk vs.)
31. **Sayılarla Çalışma:** İşin icrasının sayılarla ve verilerle çalışmayı gerektirmesi.
32. **Fiziksel Etkinlikler:** İşin önemli oranda fiziksel etkinlikler yapmayı, bedensel olarak çalışmayı gerektirmesi.
33. **Alet ve Makine Kullanma:** İşin icrasının önemli oranda alet ve makine kullanmayı gerektirmesi.
34. **Takma ve Kurma İşleri:** İşin icrasının önemli oranda takma ve kurma faaliyetlerinden oluşması.
35. **El becerisi ile çalışma:** İşin el ve parmak becerisi gerektirmesi.

KAYNAK:

Pişkin, M. (2012). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. İçinde B. Yeşilyaprak (Ed.), Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya (ss:60-62), (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çalışma Yaprağı 2

Meslek Kartlarına Eklenecek Meslekler

- 1- Doktor
- 2- Mühendis
- 3- Mimar
- 4- Oyuncu
- 5- Öğretmen
- 6- Arkeolog
- 7- Polis
- 8- Yazar
- 9- Kuaför
- 10- Psikolog
- 11- Diş Hekimi
- 12- Veteriner
- 13- Avukat-Hâkim
- 14- Eczacı
- 15- Fizyoterapist
- 16- Hemşire
- 17-
- 18-
- 19-
- 20-

Not: Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir.